

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Kolek (štampelj) knese vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja petkrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

V Ljubljani 14. januarija.

Bralce „Slovenca“ bo mikalo vedeti, kako stoji z našim listom. Kakor smo že omenili v vabilu na naročbo, je list vtrjen in ima toliko duševne in materialne podpore, da se mu ni bati propada. Začetek je pri vsakem delu težek, zlasti pa pri vstanovitvi političnega lista, kateremu se od mnogih strani zapreke delajo. Zlasti na poštah ima „Slovenec“ nekaj hudih nasprotnikov, sicer bi ne bilo mogoče, da ga nekateri gospodje, za ktere se redoma odpošilja, dobivajo neredovno, ali da listi celó zaostajajo. To pričajo tudi opazke, s katerimi so nekateri listi nazaj prišli, ker nikakor ni verjetno, da bi bili take opazke pisali tisti gospodje, katerim se je bil poslal na ogled, ali kateri so ga bili za prvo četrtletje naročili. Po moči si bomo prizadevali, da odpravimo to neugodnost.

Naša daljna skrb mora biti, da ga spremenimo v dnevnik. Poglavitni vzrok, da se to še ni zgodilo, je denarno stanje. Pri sedanjem številu naročnikov, bi dnevnik veljal 16 gold. na leto, ker odpade 6 gold. samo za kolek in poštino. Mnogo bi jih pa tako visoke naročnine ne moglo plačevati. Ako nam pa vsak naročnik pridobi še enega, da jih bode dvakrat toliko, kakor jih je sedaj, spremenili bomo „Slovenca“ precej v dnevnik in lahko dajali ga za 12 gold. na leto. Naša skrb pa bo, da bode „Slovenec“ tudi izvrsten ter vstrežal vsem potrebam. Gledali bomo na to, da bode imel stalne in zanesljive dopisovalce, ne le po slovenskih, ampak tudi po drugih imenitnih krajih našega cesarstva. Za podlistek imamo veliko lepe in mikavne tvarine; in mnogo nam je je še obljubljen. Tudi bomo redno donášali žitne cene in druga tržna poročila, napovedovali bomo sejme in prosimo gospode po do-

tičnih krajih, naj nam blagovolijo po listnicah z malimi vrsticami naznanjevati, kakošni so bili sejmi. Močno nam bodo tudi vstregli, če nam bodo kratko po listnicah poročali raznotere dogodke za razne novice, po zgledu izvrstnega gospoda dopisnika iz Trsta ali iz Trebnja, to bode delalo list mikaven in mu odprlo pot med prosto slovensko ljudstvo. Vsim gospodom dopisnikom pa se presrečno zahvaljujemo za dosedanje podporo in jih prosimo, naj nas tudi za naprej ne pozabijo. Kadar bo vse lepo vredjeno, bomo skrbeli tudi za to, da dobé dostojno odškodovanje za trud, katerega jim dopisovanje prizadeva.

Avstrijsko cesarstvo.

Slovenske dežele. Iz Ljubljane. Torek 13. t. m. je bila zadnja seja deželnega zbora kranjskega. Obravnavalo se je:

1. Poročilo odseka za pregledovanje letnega poročila deželnega odbora. — 2. Poročilo gospodarskega odseka o predlogu poslanca g. dr. Poklukarja o Loško-Tržaški in Ljubljansko-Karlovski železnici. — 3. Poročilo gospodarskega odseka o peticiji prebivalcev iz Skrila in iz spodnjega in zgornjega Golega za podporo k napravi cest. — 4. Poročilo šolskega odseka o predlogu gospoda poslanca dr. Razlaga zaradi izboljšanja šolstva na Kranjskem. — 5. Poročilo finančnega odseka zastran 50% priklade na davke v občini Šturija za zidanje šole. — 6. Poročilo finančnega odseka o končnem računu kranjskega normalnega šolskega zaklada za leto 1872. — 7. Poročilo finančnega odseka o proračunu kranjskega normalnega šolskega zaklada za leto 1874. — 8. Poročilo deželnega odbora o prošnjah občin Rib-

niškega in Veliko-Laškega sodnijskega okraja, da bi prišle izpod sodišča okrožne sodnije v Novem mestu pod sodišče c. kr. deželne sodnije v Ljubljani. —

Vse druge točke so se vršile vgodno in brez debate le dr. Razlagov predlog se ni sprejel in o poročilu odseka za pregledovanje letnega poročila deželnega odbora se je vnel daljen razgovor, o katerem poročamo prihodnjič. Seja je trajala skoro do pol petih popoldne in deželni glavar jo je sklenil z navadnim nagovorom in „hoch“- in „živijo“- klici cesarju.

Iz Ljubljanske okolice, 10. jan. Vsakega Gorenjca boli Razlagov odgovor, ker vidi v njem sramoto storjeno vsem Gorenjcem. Morda bi bil ta odgovor na pravem mestu za volilce notranjske, nikakor pa ne za ponosne Gorenjce. Imeli bi Vas, g. doktor, za možatega, ako bi bili molčali na nezaupnico, ali ko bi bili samo rekli, da po svojem prepričanju o poštenji z dobro vestjo ostanete poslanec; mislili bi si bili, mož ni bil rojen v našem kraju, se ni kopal v snežni Savi, ni svojih oči vpiral v visoki Triglav njemu ne bije v prsih tako živo čutje za možko besedo, kakor Gorenjcu. Pa kar pam je kri v glavo podilo, bilo je to, da Vi, od nas izvoljeni, trdite, da mi nimamo pravice soditi Vas in Vašega početja, ter nam daste odgovor, kakoršnega daje učenik razposajeni mladini. Na druge vzroke od Vas imenovane odgovarjati zdi se mi nemoško in bi bilo tudi zastoj, ker smo se v svojo sramoto prepričali, da nimamo opraviti z možatim poslancem.

Iz tega pa se učimo, da si v prihodnji volitvi izberemo Gorenjca, ki bode pripravljen odstopiti, če bo videl, da ni več všeč večini volilcev, ter s tem pokazal, da ne išče svoje

Podlistek.

Mladi Ladis.

(Povest iz sodanega časa; poslovenil I. S. Gombarov.)

(Dalje.)

III.

Zunaj vasi je peljala cesta vkreber po hribu obraščenim z gozdom, pod katerim se je za vasjo razprostiral lep travnik. Bila je to lastina Lipovčeva, čigar hči je bila Micika. Ne daleč od ceste na travniku je sedela Micika in počivala, ker že od ranega jutra je kosila travo za domačo živad. Bila je globoko zamisljena. „Danes se mora odločiti“, so sinoči rekli Bolnarica. Miciki pa se je dozdevalo, da je že vse odločeno, videla je namreč, da je Ladis čisto drugač, kakor si ga ona in njegova mati želite. Pa saj tudi besedice ni izustil ne pri sedmini, ne poznej, ki bi ji bila znamenje, da

še misli na njo. Razun vprašanja, „kako se ti godi“, ni nič z njo govoril. To že zadosti odloči, si je mislila. V takih mislih utrga zraven sebe rastočo cvetlico, marjetico, in začne iz cvetu pukati list za listom. Na enkrat pa neha in spusti cvetlico iz rok.

Po cesti se je pripeljal voz. Bil je tisti voz, na katerem se je Ladis iz mesta pripeljal. Mar se že spet odpelja? Res je sedel Ladis na vozu in pušil smodko po šegi velike gospode. Delal se je, kakor da bi ne videl Micike, ki je sedela kakor okamenela.

Ah, zdaj se je vendar ozrl proti nji. Tudi pozdravil jo je. Micika je prikimala z glavo in ko bi bila bližej, bi bil Ladis videl, kako je v svojem obupu in strahu spreminjala barvo. Ladis se je bil naprej nagnil, kakor da bi bil kaj hlapcu povedal: morebiti da naj postoji. Saj drugače ne more biti, nego da bo Ladis stopil iz voza in se poslovil pri Miciki. Pa kakor bi si bil premislil, naslonil se je zopet nazaj in voz je zdrčal naprej in kmalu izginil dekletu izpred oči.

Micika je zdaj vedela, kolikor ji je bilo treba vedeti. Vzela je koso in grablje, ter šla žalostna proti vasi. Pred vasjo jo sreča Breznikov Tine.

„Dobro jutro, Micika!“ jo prav prijazno pozdravi.

Micika ni nič odgovorila. Strmo je pred se gledala in nič vedela ne slišala.

„Micika!“

Zdaj je pogledala kviško in nekako čudno gledala Tineta.

„Kaj pa ti je, Micika? Še ne odhvališ, če te pozdravim. To ni lepo od tebe.“

„Ne zameri Tine, jaz nisem tega nalašč storila — bila sem tako razmišljena.“

„Tako razmišljena? se vé da, od veselja; bode že skoraj pri Bolnarjevih velika gostija, ne res?“

„Že mogoče“, odvrne Micika.

„Boš mene tudi povabila, vrla nevesta, kaj?“ jo nekako prisiljeno Tine draži.

„Jaz?“ pravi Micika in se od Tineta obrne. „Mene to nič ne skrbi“. Potem je urno šla

koristi, ampak da njegova največja čast je, vstrezati željam volilcev. Ne branimo pa Vam, g. doktor, imeti svoje misli, le to skušajte, da Vas v prihodnje volijo ljudje, ki so z Vami enakih misel. Čemu bi bile sicer volitve?

Od Leskovca, 12. jan. V „Slovincu“ se je že nekolikokrat pisalo o katoliško-političnih družbah. Korist — tedaj tudi potreba — takih družeb je tako jasna, da še o tem govoriti nočem. Če je kateri kraj na Kranjskem potreben take družbe, potreben je je gotovo naš okraj, — kar žalostno pričujejo zadnje volitve. Da so v tukajšnji okolici duševno in telesno nezmožnega g. Pfeiferja volili skoro vsi do enega — to priča ali o veliki nezavednosti, ali o veliki podkupljivosti ljudstva, če ne o obojem skup. Ljudstvu je treba odpirati oči za prihodnje volitve, in to se more najizdatnejše goditi v katoliško-političnih družbah. Pri nas potrebujemo več takih družeb; začetek s takimi družbami bi se najlože in z največim uspehom mogel storiti nemara v Leskovcu. Kaj, ko bi se sošli gospodje, katerim je za politično omiko in častnejši izhod volitev mar, in bi se zastran tega pomenili, kako in kaj!

Pri nas se v nekaterih krajih suše studenci; vode primanjkuje. Vina imamo še precej, ker ni kupca. Jeseni smo mislili, da se bode svet kar tepel za naša vina — tovarniki so prišli, pa odšli — na Hrvaško. Vedno čakamo, kedaj g. Pfeifer na Dunaju mogočno besedo povzdigne za pravice slovenskega naroda, čakamo, čakamo, pa bode mo menda čakali še pet laških let. Dotični g. poslanec je v okrožnici obljuboval hribe in doline, pa on nam menda ne pridobi še toliko, kolikor je za nohtom črnega.

Iz Trsta 10. januarja. V seji tržaškega mestnega zbora 7. t. m. bilo je na dnevnem redu tudi poročilo šolskega odseka o prošnji za podporo slovenskih dijakov na graškem vseučilišču. Poročilo se je glasilo, da se ne dovoli nobena podpora; poslanec g. Nabrgoj pa predlaga, naj se dovoli 200 gold. Znani slovanozerec dr. Luzzatto pa mu ugovarja in pravi, da ne najde uzroka, da bi se dovolilata podpora, ker v Gradcu ni nobenega slovenskega dijaka iz Trsta, in ako bi tudi kateri bili, bi jih že srenja podpirala in dobili bi več, nego bi nanje prišlo, ako bi se 200 gld. razdelilo med vse slovenske dijake.

Dr. Lozer ga pobija mu ugovarja, da tu ravno ne gre za podporo okoličanskih dijakov, ampak za podporo revnih slovenskih dijakov sploh, da se potrebnim skaže dobro delo

usmiljenja, in to tim več, ker se je nedavno dovolila podpora laškim dijakom, pri katerih se tudi ni vprašalo, ali so Tržčani ali Dalmatinci, ali Tirolci. Ravno iz tega ozira naj se dovoli podpora tudi revnim slovenskim dijakom. Ko je g. Nabrgojev predlog prišel na glasovanje, padel je, in kakor časnik „Corriere“ pristavi, še toliko glasov ni dobil, kolikor bi jih bil lahko imel!! Sodbo prepuščam bralcem.

Sr. Avstrijsko. Dunajski judovski list „N. W. T.“ preslavlja sv. tri kralje po svoje, češ, da so v novi dobi le-ti kralji Avstrija, Prusija pa Italija, kajti gredo za zvezdo novega mesija in poklanjajo se bodočnosti maliku, t. j. verski svobodi. Prusija mu je Gaspar, ki gre naj naprej, Italija pomišljujoči Baltazar, Avstrija pa neodločni Melhior. — Toda Prusija igra bolj kralja Heroda, Italija pa kralja Baltazarja (Belšazar) iz starega zakona. Avstrija naj bode Melhior, in upamo, da se obrne spet za zvezdo pravega mesija in da služi njemu, pa da ne hodi dalje za vešo liberalizma. Sedaj to sicer še ni znati, ker pot, po kateri hodijo sedem let že avstrijska vladarstva, drži v Jeruzalem k Herodu, pa ne v Betlehem k novorojenemu kralju Zveličarju, in kadilo, ktero je po legendi njemu daroval Melhior, daruje Avstrija vedno še malikom liberalizma.

— „N. W. T.“ tudi trdi, da bo ministerstvo v verskih vprašanjih ravno tako ravnalo, kakor lani v volitvenem vprašanji, da bo namreč nekatere verske postavbe državnemu zboru izročilo, med njimi tudi samostansko postavbo, ter bo zahtevalo njihovo nespremenjeno sprejemo, če ne, bode pa odstopilo. Imenitnejši poslanci pa, ki se štejejo k napredovavcem, s tem niso zadovoljni, ampak hočejo sami veči skok narediti. V razgovoru, ki ga bodo imeli 20. t. m., bodo že pretresovali osnovo svetne zakonske postavbe, ki so jo napravili nekateri poslanci. Vlada je zoper vpeljavo svetnega zakona zato, ker manjka mož, ki bi bili pripravi za poročevanje, ker župani na kmetih nimajo potrebne vednosti o postavah in opravilih. „N. W. T.“ ve tudi povedati, da bodo te postavbe, ktere so se izdelovale neki po navsvetih dr. Kutschkerja? prišle še le na vrsto, ko bodo rešene državnopravne homatiije. To ima svoje namene, bržkone hočejo liberalni listi s takimi poročili zbuditi agitacijo za konfesijonelne postavbe in dokler se ne spremeni sedanji vladni sistem, se ni nič dobrega nadejati. —

Česka. Mladočehi so pričakovali, da bode voljenih saj 6 kandidatov njih stranke,

pa izvoljen je komaj komaj le Sladkovski v Raudnicu, kjer zaupni možje že pri predzadnjih volitvah niso bili postavili nobenega kandidata. Zdaj pa so za ta kraj kandidirali g. Jando, ki je sicer mladočeh, pa ni bil med 28, kateri so bili iz deželnega zbora izstopili. Pa g. Janda se je dal že v zadnjem trenutku pogovoriti od mladočeskimi svojimi prijatelji, da je od kandidature odstopil in prepustil jo Sladkovskemu. Vendar je dobil Sladkovski le 209 glasov in od zaupnih mož priporočeni Janda 168. V Kolinskem volilnem okraju, kjer so dosihmal volili Sladkovskega enoglasno, vjel je komaj 50 glasov, dasi se je osebno vdeležil tamošnje volitve. Še manj glasov so dobili drugi mladočeski kandidati; izmed 45 volilnih krajev volilo jih je 36 enoglasno od zaupnih mož priporočane kandidate, knez Schwarzenberg in dr. Facek dobila sta celo vse glasove v svojih volilnih okrajih.

Moravski narodni poslanci so 10. t. m. zapustili deželni zbor. Reč je bila ta. Cesar-ski namestnik je imel odgovoriti na nekatere interpelacije; vsled tega pričelo se je besedovanje med deželnim glavarjem ter narodnima poslancema grofom Belcredijem in Wurmom. C. namestnik je od narodnih poslancev zahteval, naj spričajo, da so se godile nepostavnosti pri volitvah; ko so pa poslanci na dan prišli s spričevali in zahtevali, da se zbornici predlože, začeli so vstavoverci kričati in jim niso pustili govoriti! Deželni glavar pa c. namestnik sta se tudi še sklicovala na opravični red, kterege sta pa slabo umela. Ko je prišla na to vlada pred zbornico z nekim predlogom o sprememjenju deželnega reda, razložil jim je dr. Pražak stališče državnopravne stranke, potem pa je s svojimi tovariši zapustil zbornico, ki po odhodu narodnih poslancev ni bila več zmožna zborovati in sklepati.

Ogrska. V Deakovem klubu so 11. t. m. tri ure debatirali o osnovi katasterskega zakona in sklenili sprejeti predloge katasterskega odbora. Tudi srednja stranka Ghyczijeve se je o ti reči posvetovala. — Namesto Weningerja, pravijo, bode Emerih Fest postal predsednik opravičnega odbora Ogrskih državnih železnic. —

Vnanje države.

Pruski listi so objavili neko bulo Pija IX., ktero so tudi dunajski liberalni listi ponatisnili. V ti buli se določuje volitev novega papeža. Pij IX. so res tako pismo dali, a to do sedaj še hranijo in nihče ne ve njegovega zapopadka. Bula pa, ktero objavljajo nemški listi, kakor se, „Germaniji“ iz Rima poroča, ni istinita, ampak po naročilu Pruske vlade izmišljena.

Še „Köl. Ztg.“, ki je prva objavila omenjeno bulo, pripoznava to, ker piše: Naj je nam došla bula že resnična ali pa izmišljena, po splošnem zapopadku, za kterege nam edino gre, bode resnična bistveno obsegala ravno to, kar obsega pričujoča. Ob enem skuša eden njenih vradnih dopisnikov vse zvrniti na Rimsko kurijo, „ktera je po njegovem mnenju bulo proglasila za podtaknjeno, ko je vidila, da je njen obseg prišel na dan, ker od Rima, pravi, smo že marsikaj reči navanjeni.“ To je najboljši dokaz, da omenjena bula ni istinita, ker tako tisti ne govore, ki za trdno vedo, kar pišejo.

— Volitve za državni zbor so 10. t. m. končane, njih izid pa se je imel včeraj vradno oznaniti. Iz posameznih poročil smo toliko spoznali, da so se izšle na korist desnemu sre-

naprej. Tine pa je osupnjen stal in gledal za njo.

„Nje to nič ne skrbi? Tedaj bi imel prav Završnikov Tone? Ubogo dekle! Naenkrat mi je postal njen obraz najdražji. Ah — ko bi tako bilo“, pravi sam proti sebi, „tedaj bi imel Tine zopet nekaj upanja. Ne — zdaj ne grem od doma! Tukaj ostanem in še enkrat poskusim svojo srečo; ker tega dekleta si ne morem iz glave spraviti.“

Po tem premišljevanju je šel počasi dalje.

IV.

Micika ni šla domu, ampak k Bolnarjevimi, k materi Katreji.

Ta je ravno stala med vrati. „Sem si mislila, da boš prišla k meni“, pravi, ko jo zagleda.

„A jaz ti danes nimam nič veselega povedati. Najljubši pa bi mi bilo, ko bi že vse vedela.“

„Že tako vem“, odgovori dekle s solznimi očmi. „Vse je proč, teta!“

„Da, vse. Dobro je, da ti nisem jaz morala tega povedati. Tudi vprašati te nočem, od kod si vse zvedela. Pa zakaj me ti zdaj zoveš teto? Ali ti je stara mati kaj žalega storila? More li mati kaj za to, če njeni sin noče tega, kar ona želi?“

„Pa mati mi zdaj vendar ne boste nikoli. Jaz sem zopet tuje dekle, za ktero vam ni nič mar, ker Ladis bo drugo vzel za ženo.“ Micika je med tem silno jokala. S čudovito, pri kmetih malokdaj tako očitno ljubeznijo, je stara mati objela dekle, in rekla: „Moje ljubo, ubogo dekle; jaz ti Ladisa nadomestiti ne morem; pa z materino ljubeznijo te bom ljubila kakor vedno, odkar je morala tvoja mati, moja najboljša prijateljica, v hladni grob! Če tebe moj sin zavrže, tedaj je zame umrl. Jaz vem, če tebe zapusti, bode s teboj zapustil vse svoje dobre lastnosti. — Pojdive v hišo, da ti vse povem.“

(Dalje prib.)

dišču. Narodno-liberalci zgubili so več glasov, ktere so vjeli ali katoličani ali pa socijalni demokrati.

Iz Francoskega se je 11. t. m. „N. F. P.“ telegrafiralo, da bode minister Broglie gotovo odstopil. „Vaterland“ pa je zanesljivo zvedel, da ministerstvo ostane, ker je skupščina 12. t. m. izrekla ministerstvu svoje zaupanje. —

Versailles 12. januarija. Kerdrel (od desnice) je intrpeliral ministerstvo zaradi demisije. Vojvoda Broglie je odgovoril, da je kabinet moral demisijo izročiti, ker moč ministerstva obstoji le v zaupanju narodne skupščine, a zadnje glasovanje je bilo proti njemu. Desnica je na to predlagala, da ministerstvo ni zgubilo zaupanja narodne skupščine, Rasul Duval pa je nasvetoval, naj se izvoli ministerstvo, ki ni strankarsko in Picard je tirjal navadni dnevni red, pa vlada je bila zoper ta predlog, ki je tudi s 355 zoper 316 glasovi bil zavrnjen, in potem se je ministerstvu izreklo zaupanje s 379 glasovi proti 321.

„Rep. Fr.“ pa ne tirja samo, da naj odstopi minister Broglie, ampak tudi Mac Mahon, da bi se menda na predsednikov stol vsedel njen ljubljenelec Gambetta.

Španjska. V Madridu se govori, da vlada pred letom ne misli sklicati kortezev, ker hoče popred zatreti upor. Najbolj jih skrbé na severu Karlisti. V Albacete, kamor jo zdaj nameravajo mahnuti, poslali so kardelo vojakov; Moriones pa je v Santoni zopet šel na morje, vendar ni znano, kam jo misli urezati. Karlisti so dobili nekaj velikih kanon, s kterimi streljajo v Bilbao; tudi nameravajo napasti Toloso, Portugaleto so pa neki že vzeli.

Po vladinem dekretu so razpuščena vsa politična društva, ktera v besedi ali v djanju nasprotujejo očitni varnosti, državi ali novi vladi. Po nekem drugem dekretu je razpuščena tudi deželna deputacija (Provinzialdeputation) v Madridu. Vlada se skuša s silo vzdržati, pa bo težko težko šlo, ker se čedalje bolj množi nemir in upor po mestih. Tako se poroča iz Barcelone, da so federalistični republikanci 8. t. m. po fabrikah ustavili delo in napravili upor ter ulice zabarikadirali. Pa vojaki so s kanonami predrli barikade. Zguba je na obeh straneh velika. Upor je neki napravila internatijonala.

Ruska. Iz Varšave 5. jan. pišejo v „Ostsee Ztg.“: „Čudno sploh se je zdelo, da car v začetku poprešnjega mesca vračaje se iz Livadije v Petrograd ni šel skoz Kiev, kakor navadno, temuč je pustivši na strani to mesto popotoval skoz Dubno in Luck. To odkrnjenje od navadne poti je zbudilo naglo se razširjajoči glas, da je car med potjo zbolel ter se nalaš ogiblje večih mest, da bi se pretresenju ne izpostavljal. Med tem pa se je zastavica rešila po čisto lahki poti. Že dalj časa namreč je vojašk odbor, kteremu na čelu je zvedenec v trdnjavskih stavbah general Todtleben, imel s tem opraviti, da bi našel najpripravniši kraj za zidavo trdnjave v brambo ruske meje zoper Avstrijo. General Todtleben je štel za vojniško najspodobniši kraj mesto Luck ob Štiri reki. Večina odbora pa z njim ni bila enacih misel, temuč se je odločila za mesto Dubno ob izlivu Ilke v Štiro kakor za vojniško najpripravniši kraj za zidavo trdnjave in za vravno obtrjenega tabora. Obojna misel z razlogi vred je bila predložena cesarju v razsodbo, in le-ta je namenil, da vračaje se iz Krima hoče od odbora preiskovano okrajino ogledati in vsled tega končno določiti, kje

naj se nova trdnjava zida. Razlogi generala Todtlebna kakor tudi razlogi odborne večine so bili caru prepričavni, in dal je povelje, da naj se zidate dve trdnjavi: v Lucku in v Dubnu. Reč je že toliko dognana, da se spomladi delo zamore pričeti. Obe mesti v Voliniji (do šest milj narazen) se menda imate spremeniti v trdnjavi prve vrste, obdani s posamezno stoječimi stolpi.“

— Državni svet je končal razpravo o proračunu za l. 1874, kteri kaže 3 milijone več dohodkov kakor stroškov. —

— Cesarsko pismo izroča rudnistvo ministru domén, denarstvo (Münzwesen) pa obdrži finančni minister.

Turška. Poročali smo že, da je prepir med Armenci srečno končan. Otomanska vlada je pripoznala podstavno pravilo, da se silna večina katoliških Armencev nima uklanjati manjšini razkolnikov, ki so bili pregnali katoliškega patrijarha Hassuna. To pa izhaja od tod, ker je okoli 2000 razkolnikov prišlo k spoznanju, da so bili zapeljani, in so se vrnili v družbo katoliških Armencev, ki jih je več kakor 80000. Razkolnikov je menda sedaj komaj 1000, in še izmed teh jih je veliko, ki spoznavajo svojo zmoto. — Ta srečni izid armenskih zadev je še Dunajčane osupnil, in tem bolj, čem manj se je bilo tega nadjati vsled pisma armenskega patrijarha, prečastitega gospoda Hassuna, v kterem je bil popisan žalostni stan katoliških Armencev in je bila pristavljena prošnja do avstrijske vlade za posredovanje. Pa grof Andrassy menda ni imel prave volje in tudi ni spoznal prida avstrijskega cesarstva v vzhodu in zato ni uslišal prošnje Hassunove ter se je izgovoril s tem, da je Rim prepir naredil in mora tedaj tudi Rim nekoliko odjenjati, potem še le je mogoče Avstriji Hassunovo prošnjo uslišati. Ako se tedaj potrdi sporočilo časnika „Voce della Verita“, je zopet Francija tolikanj srečna, da ji je Avstrija prepustila to čast, da se je potegnila za katoličane v vzhodu.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor Kranjski.

Deveta seja, 10. jan. Na dnevnem redu je prvo poročilo finančnega odseka zaradi oddaje 130□ sežnjev deželnega vrta hranilnici.

Poslanec Murnik stavi v imenu odseka sledeči predlog:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Brezplačni odstop 130□ sežnjev deželnega dvornega vrta mestni občini ljubljanski zaradi razširjenja ceste v Gradiši se odobri s tem pogojem, da kranjska hranilnica dá izrečenje, katero se ima vknjižiti v zemljiščine knjige, da bode za zmiraj in brezplačno v novem posloplju prostorišča za c. k. višo realko dala, pa brez škode pravicam rezervnega zaklada oziroma upnikom hranilničnim.

2. Deželni odbor naj zadobi najviše potrjenje tega sklepa.

Zoper ta predlog se oglasi v splošni debati prvi grof Thurn, ki stavi predlog, da bi se ta vrt izročil hranilnici, a da bi se pravica dežele do hranilničnega posloplja v porabo za realko ne vknjižila.

Dr. Costa govori proti temu. Hranilnica ne odstopi posloplja za realko, kako bomo mi odstopili ji vrt brezpogojno? Če ona nam ne dá zaupanja, kako ga more od nas zahtevati? Govornik je za odsekov predlog.

Vitez Gariboldi, ki potem govori za Thurnov predlog, méni, da so pri vodstvu hranilnice možje, ki spadajo k najboljšim dežele in mesta, toraj bi se jim že smelo zaupati.

Dr. Bleiweis: Ko je hranilnica v spominj svoje petdesetletnice sklenila deželi zidati posloplje za realko, smo to vest vsi radostni slišali. Danes pa se nam je radost zeló polegla. Pri zidanji posloplja se je preskočil v začetku dovoljeni znesek za lepo svoto in vendar bi bilo za realko primerno, ako bi stalo polovico odločenega zneska. Za ta znesek pa bi bila hranilnica lahko napravila tudi vso notranjo šolsko opravo. A vendar zdaj to posloplje še ni zagotovljeno deželi. Hranilnica se skilcuje na to, da mora varovati svoj preveč zagrabljeni rezervni zaklad. Ali bo imela mar zavoljo tega v deželi več zaupanja, če postavi to hišo tje za varnost? — Pravi se, da naj se vrt odstopi zaradi olepšanja mesta. Kdaj bo mestni magistrat toliko pri moči, da bo za olepšanje mesta hiše podiral! Zahteva se od nas zaupanje; a mi nočemo nič drugega kakor to, kar je hranilnica izrekla. Kaj bi pa bilo potem, ako bi morala realka slovenska biti?

Poslanec Langer misli, da takrat, ko se je osnovala gozdarska šola v Šneperku, ni bilo takih premislikov. Hranilnica se je vselej skazala kot dobrodelni zavod, zato sme dežela ponosna biti na njo. Je za predlog gr. Thurna.

Dr. Costa: Šola v Šneperku se ne sme primerjati z realko, ker neha lahko, kadar hoče. Vse tam je le provizorično, vrt pa se provizorično ne more odstopiti.

Poročevalec Murnik prebere v pojasnilo nek dopis hranilnice.

V specialni debati se oglasi Dežman k prvemu predlogu. Naslanja se na to, da se pri osnovi šole v Slapu ni giedalo na dolg 6000 gold., kterega je morala dežela prevzeti. In kakšen uspeh ima ta šola? Dozdaj nobenega! S tem, da zahtevate garancije, zakrivite le, da se realka dalje časa ne preseli v boljše posloplje. Včeraj ste za slovenske knjige odločili 14000 gld., ne da bi mogli reči, da niso tje vrženi. Če bi na posloplji stal napis „realka“ (in ne Realschule), bi brez ugovora odstopili vrt. Tam varujte in hranite, kjer je treba, in ne mečite nepotrebno in brez uspeha denarja tje za slovenske gramatike. Za dramatično društvo se dovoli vsak znesek. — Slednjič stavi posredovalni predlog, da bi se odstopil vrt proti temu, da ga mora mesto zopet obsaditi in deželi nazaj dati, če bi se realka kdaj morala umakniti iz posloplja.

Dr. Costa: Gledé šole na Slapu je deželni odbor izrekel, da dežela ne sme prej krajcarja izdati, dokler pogodba ni vknjižena. Onih 6000 gold. je le posojilo na prvo mesto in jih lahko dobimo nazaj, kadar hočemo. Predgovornik tako skrbi za učence realke; kake pa so mestne šole, koliko učenci tam trpe? Naj Ljubljana prej sebi šole napravi. — Hranilnica je rekla: Prej morate vi to in to, pa to dovoliti, potem bomo še dalje govorili; tega pa mi ne moremo sprejeti. — Da se je stvar tako zavlekla, temu je kriva edina hranilnica. — Kako pa more Dežman kritizirati sklep zbora zaradi šolskih knjig! — Od nas se ne more zahtevati, da bi izdali 20000 gld. za šolsko orodje, predno je zagotovljeno, da bomo v novem posloplji ostali in da nas hranilnica čez tri leta ven ne izpoka. Rajši že zidamo lastno šolsko posloplje, saj imamo 800000 gld. v obligacijah. Če en del obrnemo za šolske namene, nam bode gotovo lepe obresti nesel.

Govorita tudi še dr. Savinšek in dr. Razlag; zadnji se v svojem govoru lovi, kakor navadno. Poslanec Horak stavi predlog, da bi seja prenehala za 5 minut, da bi se stranki dogovorili, pa ta predlog pade in po dr. Raz-

lagovem besedovanji pride do ustmenega glasovanja. Pri tem je bilo 14 glasov za — in 13 zoper predlog finančnega odseka. Za predlog so glasovali vsi Slovenci razen dr. Razlaga in Zagorca, ki sta z nemškutarji potegnili, in g. Kozlerja in Zarnika, katerih ni bilo pri seji. (Poslanca Pintar in Grabrijan imata odpust). Da bi bila dr. Suppan — ki je bil zadržan po „Tagblattovi“ pravdi — in br. Apfalterrn nazoča, bi bila večina postala manjšina. Tako se je zanesti na dr. Razlaga!

Seja se potem sklene. O deseti in enajsti seji poročamo prihodnjič.

Domače stvari.

(Katol. politično društvo) je imelo 11. t. m. občni zbor, kterege se je vdeležilo nekaj čez 30 udov. G. Flis je govoril od slabih nasledkov liberalizma, g. Močnik pa je dal kratek pregled stanja in delavnosti društva, ktero zdaj šteje 72 ljubljanskih in 110 vnanjih udov. V novi odbor so bili končno izvoljeni: Regali, Dogan, Jeran, Močnik, Pirnat, Drašler, Flis, Klein, Potočnik.

(Sodnijska obravnava) g. fajmoštra Jarca iz Dola, proti g. Bambergu, odgovornemu vredniku Ljubljanskega „Tagblatta“, v katerem so hudo obrekovali g. fajmoštra, trajala je cele tri dni in se končala s tem, da je sodnija izrekla, da ni kompetentna v ti reči storiti razsodbe. Pač je pa obsodila tožnika g. fajmoštra, da mora plačati sodnijske stroške, kateri bodo silno visoki. G. fajmošter se je pritožil pri višji sodnji ter zahteval, da se vniči razsodba ljubljanske deželne sodnije.

(Slovensko gledališče) nam je kazalo pretekli ponedeljek zopet dve pravlični igri, prva: „Ti si angel“, je bolj lahkega dejanja, polna komičnih zapletkov, značaji oseb dobro risani in izpeljani. Igralci so jih tudi dobro razumeli in moramo v prvi vrsti pohvaliti gosp. Kocelja, Nollija in Schmidta; gosp. Kajzelj je bil komičen, kakor vselej. Tudi gospodičini Jamnikova in Podkrajšekova ste se vrlo obnašali in gospa Odijeva jima ni zaostajala. Igra in igralci, oboje je bilo s ploskom sprejeto. — Druga mala, a zavoljo petja mična že znana igra „Pri meni bodi“, v kateri so se gosp. Nollis petjem, gosp. Kajzel, gospodičina Jamnikova in gospa Odijeva pa z umnim igranjem odlikovali, je zadovoljila, kakor vselej, občinstvo, kterege pa ni bilo toliko, kolikor bi ga bilo želeli blagajnici dramatičnega društva za take predstave.

Razne novice.

— Cesar so pomilostili 30 jetnikov graške jetnišnice v Karlovu.

— Pretečeni četrtek gre gospodar Brezar iz čateške fare pri Trebnji s pastirjem in dekle v hosto drv iskat. Spodžagajo bukev, ki pa pade na dekle, da prec mrtva obleži. Stara je bila 24 let in kaj lepega obnašanja.

— „Vienac“ v prvi številki naznanja, da ima vredništvo veliko zalog za ilustracije na izbor; našteva tudi imena slavnih mož hrvatskega, srbskega in slovenskega (Vodnik, Prešeren) naroda, katerih slike bo list prinesel. Zanimivosti raznih strok ima na razpolaganje. Tako so Hrvatje že prišli sami do tiste svrhe, ktero je nekdanj „Slavjanski Jug“ namerjal. — Ob epem pozivlja vredništvo vse izdajatelje knjig, srbske, hrvaške in slovenske, naj mu jih pošljejo, da bode list donášal tudi obširniše kritike.

— Od sv. Miklavža pri Oromuži 13. jan. V sosednji občini Brebrovnik sta bila vinčarja G. in St. že dolgo časa v sovraštvo. Pred kratkim se pa snideta v neki krčmi v Brebrovniku, kjer se začeta od začetka prav po prijateljsko pogovarjati; ko se pa upijanita, začeta eden drugemu tako dolgo ugovarjati, da pride do tepeža. Krčmar prišedši v hišo njima zabrani se v njegovi hiši tepsti; ko pa St. vidi, da ne bo mogel v ti krčmi izliti svoje jeze nad G., gre iz hiše, kakor da bi šel domu. Čez nekaj časa odide tudi G. proti domu toda St. ga na poti počaka ter ga udari z nekim kamenom tako hudo po glavi, da mu črepinja počí in se G. zvali na tla, in je le malo upanja, da bi ozdravel.

Njegova žena, namesto da bi bila poslala po zdravnika, mu je poknje in luknje na glavi zamašila z nekâcimi cunjami, da bi mu kri ne otekla. Pa cunje so se tako močno na glavi prijele, da jih zdaj ne morejo proč iztrgati in se bode vsled tega nesrečniku brž kone glava ognjila in takorekoč gnjila.

Taki so sedanjih časih ljudje; če se napijejo božjega daru, namesto da bi se Bogu zahvalili ter se podali k počitku, se pretepajo ter prežijo celo na smrt svojega bližnjega. Tudi se drugih nesreč toliko zgodi, da je človeka groza in bi jih nabral vsak teden na koše. Skoraj ni varno ganiti se iz svoje kože. Vsak razumen človek mora priznati, da je temu naj več krivo pešanje vere, ker človek, ki ima vero in ki veruje, da bo mogel enkrat račun dajati od svojih del, si gotovo ne bo upal kaj takega storiti. Toda naši širokoustni liberalci nam kričijo, da „vera ni v nevarnosti“, „s farji proč“ in več drugega. Le tako naprej, potem pa boste vidili, kam vas bo pripeljal vaš čislani liberalizem!

— V Trstu se je 9. t. m. obesil v svojem stanovanju Via Crociera nek mož pri 74 letih, pa je bil še ob pravem času rešen in v bolnišnico odnesen. Ravno tisti dan so se pri sv. Ivanu trije dečki igrali s puško, ktera se nenadoma sproži in nabijač (Ladstock) prebije enemu izmed njih roko.

— Med Barkolo in Miramarom je 7. t. m. morje vrglo h kraju truplo nekega človeka, ki je bil že več dni v morju.

— 5. t. m. po noči se je v hiši zraven izhodno-razkolne cerkve sv. Miklavža vnel ogenj, ki je bil pa kmalo zadušen od požarne straže, ki je koj pri rokah bila.

— V Gardieli blizu Trsta je te dni nečlovešk sin svojega očeta tako hudo ranil, da je 5. t. m. v mestnej bolnišnici umrl. Neusmiljeni sin si je hotel potem vzeti življenje, pa je bil še o pravem času zabranjen in sodnji izročen. —

— „Köl. Ztg.“ izvé, da se je O. Theiner vdal prošnjam kardinala Antonellija in izbil od laške vlade mu ponujano službo direktorja na biblioteki oratorijancev, ki je največa v Rimu. —

Najnovejša poročila.

Bern, 12. jan. Včeraj so se zopet ponavljali neredi v Jari, kamor so nekaj lovcev poslali.

Pešt, 13. jan. Vlada je zapovedala, da naj se preiskuje volitev v Pančevi in prestopki ostro kaznujejo.

Rim, 13. jan. „Voče del verita“ pravi, da je v „Köln. Ztg.“ objavljena papeževa bula od pruske vlade izmišljena.

Sejmi:

Na Kranjskem: 19. jan. na Blokah; 20. v Novomestu, v Kamniku, v Dolih in v Kočevju; 22. v Vrhpolji pri Vipavi; 26. v Ljubljani.

Na Štajarskem: 20. jan. pri sv. Andraži pri Ptujem, v Ernuži, pri sv. Mohorji, v Buči in Vrenskagorci; 21. na Teharijah; 22. v Št. Ili in v Mozirji; 26. v Gomilici in v Artičah in v Slov. Gradcu.

Na Koroškem: 19. jan. v Št. Vidu.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	3.60	2.35	3.00	—	2.40	2.10	2.30
v Kranji	4.00	2.80	—	1.45	2.50	—	2.40
v Lohi	3.80	—	—	1.10	—	2.10	2.50
v Novomestu	3.65	—	—	1.40	2.20	—	2.20
v Sodražici	—	—	—	—	—	—	—
v Mariboru	3.80	2.75	—	1.15	2.75	1.90	—
v Ptuj	3.50	2.50	2.25	1.15	2.50	1.90	1.00
v Celji	3.75	2.50	2.00	1.10	2.00	2.25	1.00
v Celoven	3.65	2.85	2.40	1.20	2.15	—	—
v Trstu	—	—	—	—	—	—	—
v Zagrebu	—	—	—	—	—	—	—
v Siseku	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	3.40	2.34	1.75	—	2.25	2.00	—
na Dunaju	3.95	3.20	2.30	1.15	2.50	—	—
v Peštu	3.50	2.75	2.75	1.30	2.25	—	—

Telegrafične denarne cene

14. januarija.

Papirna renta 69.55. — Srebrna renta 74.40. — 1860letno državno posojilo 104.50. — Bankine akcije 1026 — Kreditne akcije 240.50. — London 113.65. — Srebro 106.75. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 9.06.

Denarstvene cene.

13. januarija.

Državni fond.		Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta		69.60	69.70
5% renta v srebru		74.50	74.60
Srečke (lozi) 1854. l.		97.75	98.—
„ 1860 l. cel.		105.—	105.50
„ 1860 l. pol.		116.—	116.50
Premijski listi 1864. l.		138.50	139.—
Zemljiščne odveznice.			
Štajarske po 5%		93.—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%		85.—	89.—
Ogerske po 5%		75.—	75.75
Hrvaške in slavonske po 5%		75.50	77.—
Sedmogradske po 5%		73.—	74.—
Delnice (akcije).			
Nacionalne banke		1006.	1008.
Unionske banke		98.25	98.50
Kreditne akcije		237.50	238.—
Nižoavstr. eskomptne družbe		880.—	885.—
Anglo-avstr. banke		135.50	134.—
Srečke (lozi).			
Kreditne po 100 gl. a. v.		167.50	168.50
Tržaške „ 100 „ k. d.		—	117.—
„ 50 „ „ „		—	53.—
Budenske „ 40 gl. a. v.		23.50	24.—
Salmove „ 40 „ „		34.—	35.—
Palfi-jeve „ 40 „ „		—	22.—
Clary-jeve „ 40 „ „		31.50	32.—
St. Genois „ 40 „ „		22.50	21.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „		20.50	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „		21.—	23.—
Srebro in zlato.			
Ces. cekini		5.39	5.40
Napoleons'or		9.07	9.08
Srebro		106.75	107.—

Turnska ura

je naprodaj, s 3 kladvi, za kako podružnico ali farno cerkev z manjšimi zvonovi. Kaj več ustmeno ali pisмено pri fajmoštru v Polšniku. (3—3)